

Ondersteuningsprofiel van College St. Paul

Inhoud

1. Algemene gegevens:.....	2
2. Ondersteuningsaanbod.....	2
a. Vooraf:.....	2
b. De basisondersteuning:.....	3
c. Extra ondersteuning.....	8
d. Grenzen aan de ondersteuning.....	17
3. Overige informatie.....	18

1. Algemene gegevens:

Contactgegevens	Adres: Isabellaland 259 Postcode: 2591 SG Den Haag Telefoon: 070-3472204 e-mail: info@stpaul.nl website: www.collegestpaul.nl			
Onderwijsvisie/concept	College St. Paul is bestemd voor jongens en meisjes die intellectueel in staat zijn één van de VMBO leerwegen te volgen, maar daarbij ondersteuning nodig hebben. Het betreft dus kinderen die een startkwalificatie voor het MBO kunnen halen, maar gehinderd worden in hun (schoolse) ontwikkeling. In bijna alle gevallen is er sprake van leerachterstanden. Vaak ook spelen sociaal-emotionele problemen een rol. Het LWOO op College St. Paul biedt ondersteuning in de volgende VMBO-leerwegen: BBL, KBL en TL			
Onderwijsaanbod	VMBO theoretische leerweg met LWOO – sector Economie VMBO kaderberoepsgerichte leerweg met LWOO – sector Economie - Programma Handel & Administratie VMBO basisberoepsgerichte leerweg. – sector Economie Programma Handel & Administratie of Dienstverlening & Commercie			
	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Leerlingaantal totaal en per afdeling	243	244	247	282
Aant. Lwoo leerlingen	195	193	207	212
Aantal LGF-leerlingen	50	55	59	79
Uitstroomresultaat	89% geslaagd	97 % geslaagd	89 % geslaagd	?
Onderwijsarrangement	Basisarrangement	Basisarrangement	Basisarrangement	Basisarrangement

2. Ondersteuningsaanbod

a. Vooraf:

De scholen binnen het SWV Zuid Holland West hebben gezamenlijk afspraken gemaakt over het ondersteuningsaanbod van de scholen. Deze afspraken moeten ertoe leiden dat er voor elke leerling een passende school is, die de noodzakelijke ondersteuning kan bieden.

Bij die ondersteuning wordt een onderscheid gemaakt tussen basis-, extra en diepteondersteuning.

De **basisondersteuning** is op alle scholen voor voortgezet onderwijs gelijk, maar niet identiek. Schoolbesturen hebben samen vastgesteld **wát** tot de basisondersteuning behoort, maar elke school geeft dat vorm op de manier die aansluit bij de onderwijsvisie van de school (**hoe/uitwerking**). Daarnaast mag een school in de basisondersteuning nog een uitgebreider aanbod doen, aansluitend bij het profiel of de visie van de school.

De **extra ondersteuning** kan per school verschillen. Het gaat dan om een aanbod voor een specifieke leerling cq groep leerlingen die meer nodig heeft dan de basisondersteuning. De scholen hebben

onderling afspraken gemaakt t.a.v. de verdeling van die extra ondersteuning over de scholen. De verdeling is tot stand gekomen op basis van expertise van een school, de wens om leerlingen met extra ondersteuning niet te concentreren op een beperkt aantal scholen en ook de mogelijkheden of beperkingen van een gebouw.

De **diepteondersteuning** is bijzonder intensieve ondersteuning, die zeer gespecialiseerde kennis van de medewerkers vraagt en hoge eisen stelt aan een gebouw. Het is ondersteuning die onze school niet kan bieden en die binnen ons Samenwerkingsverband geconcentreerd is op het speciaal onderwijs (het VSO) of de bovenschoolse voorziening: het FlexCollege.

b. De basisondersteuning:

De Schoolbesturen binnen het SWV Zuid Holland West spreken af, dat de basisondersteuning wordt omschreven in 10 standaarden, alle voorzien van een aantal concretisering.

Net als alle scholen, heeft onze school de ambitie om deze 10 standaarden en de concretisering te realiseren. Wij doen dat op een wijze die past bij onze visie en de organisatie van de school. In dit schoolondersteuningsprofiel wordt dat onder "HOE" beschreven.

Voor alle scholen vormen

- de bekwaamheidseisen voor docenten, zoals geformuleerd in de wet BIO
- het toezichtkader van de Onderwijsinspectie

het fundament onder de basisondersteuning.

Standaard 1: De school neemt leerlingen zorgvuldig aan en draagt ze zorgvuldig over.	
<p>WAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • De school houdt zich aan de afspraken zoals vastgelegd in de BoVo-procedure, voor aanmelding bij het loket Instroom en de procedure VOROC • De school zorgt voor een " warme overdracht" bij leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben • De school zorgt voor een kennismakings- /introductieprogramma voor nieuwe leerlingen • Indien noodzakelijk voor de begeleiding kan de school nader onderzoek of observatie (laten) doen • Voor leerlingen met een extra ondersteuningsvraag wordt een gesprek met ouders gevoerd met het oog op het opstellen van een ontwikkelperspectief en een ontwikkelplan • De school zorgt voor een goede aansluiting tussen school en vervolgonderwijs of arbeidsmarkt 	<p>TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)</p> <ul style="list-style-type: none"> • voor klas 1 is er een kennismakingsmiddag in juni en een schoolkamp in de derde schoolweek. • Klas 3 kent een introductieweek voor klas 3 in de eerste schoolweek. • Alle leerlingen met hun ouders hebben een kennismakingsgesprek voorafgaand aan de intakeprocedure. Hierbij worden verwachtingen en mogelijkheden afgestemd.
<p>In de basisondersteuning biedt onze school ook nog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kleine klassen (17 leerlingen) • leerlingen hebben een eigen lokaal en docenten wisselen van lokaal , • individuele handelingsplannen, 	

Standaard 2: De school betreft ouders actief bij de ontwikkeling van de leerling en bij de school

WAT

- Er is structureel contact met ouders over de leervorderingen van de leerling
- De school neemt tijdig contact op in geval van verzuim, problemen bij het leren of in het gedrag
- Ouders krijgen inzicht in hoe de leerling zich ontwikkelt.
- De school betreft ouders tijdig bij beslissingen over de ondersteuning van een leerling en/of de overdracht of doorverwijzing naar een andere school of een bovenschoolse voorziening
- De school informeert ouders over relevante ontwikkelingen binnen de school

TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)

- in de vorm van de mentoravonden waarbij de leerling zijn eigen ontwikkeling presenteert aan zijn ouders
- ouders hebben inzage in Magister

In de basisondersteuning biedt onze school ook nog:

- **Wij betrekken ouders via de ouderraad bij activiteiten op school.**
- **Ouders worden betrokken bij de ontwikkeling van hun kind door communicatie met school via e-mail en de schoolsite.**

Standaard 3: De school beschikt over de volgende protocollen en documenten en handelt overeenkomstig.

WAT

- Veiligheidsplan (incl. Incidentenregistratie)
- Klachtenprocedure
- Plan fysieke toegankelijkheid
- Protocol medisch handelen
- Verzuimprotocol
- Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld
- Privacyprotocol
- Pestprotocol
- Dyslexieprotocol
- Dyscalculieprotocol

Toestemmingsformulier ouders.

TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)

In de basisondersteuning biedt onze school ook nog:

- **Leerlingstatuut**
- **Protocol omgaan met plotselinge dood**

Standaard 4: De school voorziet in (mentor)begeleiding van leerlingen

WAT <ul style="list-style-type: none"> • Elke klas cq leerling kent een begeleidings- c.q. mentorvoorziening • De taken en verantwoordelijkheden van een mentor c.q. begeleider zijn vastgelegd 	TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)
In de basisondersteuning biedt onze school ook nog: <ul style="list-style-type: none"> • Mentorgesprekken die vastgelegd worden in Magister. • De mentor is de spil bij het bewaken van de afspraken die genoteerd zijn in het handelingsplan • College St. Paul laat een aantal leerlingen opleiden tot mediators die bemiddelen bij ruzies tussen leerlingen. 	

Standaard 5: De school voorziet in een leerlingvolgsysteem waarin relevante gegevens van leerlingen gedurende meerdere jaren zijn opgenomen	
WAT <ul style="list-style-type: none"> • De school zorgt voor een digitaal leerlingvolgsysteem • De school houdt de ontwikkelingen en vorderingen van elke leerling systematisch bij • Er wordt voortgebouwd op het leerlingvolgsysteem van de school van herkomst. • De school maakt gebruik van beschikbare digitale overdrachtsystemen 	TOELICHTING (indien wenselijk/relevant) <ul style="list-style-type: none"> • de leerlingbesprekingen en de rapportvergaderingen worden vastgelegd in Magister. • Het Leerlingvolgsysteem van de stamschool vormt de basis voor het handelingsplan waarmee gestart wordt.
In de basisondersteuning biedt onze school ook nog: <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt op College St. Paul gewerkt volgens de PDCA-cyclus. Bij besprekingen wordt gekeken naar behaalde resultaten en op basis daarvan worden nieuwe doelen vastgesteld. 	

Standaard 6: De school zorgt voor een veilig schoolklimaat	
WAT <ul style="list-style-type: none"> • De school ondersteunt leerlingen bij het ontwikkelen en versterken van sociale vaardigheden • De school besteedt systematisch aandacht aan discriminatie en pesten van leerlingen en medewerkers. 	TOELICHTING (indien wenselijk/relevant) <p>* hier wordt in de onderbouw aandacht aan besteed bij het vak Leefstijl en bij Leren, Loopbaan burgerschap.</p>
In de basisondersteuning biedt onze school ook nog:	

Standaard 7: De schoolorganisatie is ingericht op een adequate ondersteuning

WAT	TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)
<ul style="list-style-type: none"> • De school heeft een ondersteuningsstructuur beschreven, waarvan in ieder geval een zorgcoördinator, de mentor, een vertrouwenspersoon, een schoolmaatschappelijk werker, een gedragswetenschapper (vanuit het SWV) en een EHBO'er deel van uitmaken. • Teams/docenten bespreken de onderwijsresultaten • Teams/docenten signaleren tijdig leeropgroe- en opvoedproblemen • De school werkt handelingsgericht bij het begeleiden van leerlingen • De school kan, zo nodig met ondersteuning vanuit het SWV, de ondersteuningsvraag van een leerling in beeld brengen. • De school maakt afspraken over de verantwoordelijkheid van ouders, leerling, schoolbegeleiders en externe begeleiders bij ondersteuning. • Leerlingen worden op een planmatige wijze begeleid	<ul style="list-style-type: none"> • Onderbouw en bovenbouw hebben ieder een teamleider en een leerlingbegeleider. • Er zijn leerlingbesprekingen gepland, waarin de voortgang wordt besproken en ook in de wekelijkse teambesprekingen is ruimte voor leerlingzaken

In de basisondersteuning biedt onze school ook nog:

- **Op College St. Paul werken zowel een maatschappelijk werkster als een psycholoog. Beiden kunnen in voorkomende gevallen geconsulteerd worden.**

Standaard 8: De school is in staat om problemen op de volgende terreinen te signaleren en kan leerlingen daarbij licht-curatief ondersteunen. ¹

WAT	TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)
<ul style="list-style-type: none"> • Cognitieve ontwikkeling • Leren (w.o. dyscalculie, dyslexie,) • Gedrag • Sociaal-emotionele ontwikkeling • Fysieke situatie • Veiligheid/verzuim • Schoolloopbaan • Problemen in de thuissituatie/gezinssituatie	

In de basisondersteuning biedt onze school ook nog:

Standaard 9: De school werkt samen met kernpartners aan een effectieve

¹ Hierbij wordt ook begrepen de inzet van beschikbare jeugdhulp (bv. SMW)

ondersteuningsstructuur.

WAT

- De school heeft directe contacten met de Jeugdhulp via een contactpersoon van het CJG, in de school
- In de school is (door de jeugdhulp gefinancierd) schoolmaatschappelijk werk beschikbaar
- Onderwijs en jeugdhulp werken vanuit de eigen verantwoordelijkheid samen aan het integraal begeleiden van een leerling
- Er is op de school gestructureerd overleg tussen school en ketenpartners

TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)

- School beschikt over een eigen maatschappelijk werkster
- College St. Paul werkt nauw samen met de Jeugdhulpverleningsinstanties waarbij de leerling al betrokken is.

In de basisondersteuning biedt onze school ook nog:

Standaard 10. De school stelt jaarlijks de effectiviteit van de ondersteuning en begeleiding vast.

WAT

- De school heeft vastgelegd welke ondersteuning en begeleiding zij aan leerlingen met een (extra) ondersteuningsbehoefte heeft geboden.
- De school evalueert jaarlijks met kernpartners de inzet en opbrengst van de ondersteuning en begeleiding
- De school evalueert met leerling en ouders de inzet en opbrengst van ondersteuning en begeleiding aan de hand van het opgestelde plan
- De school evalueert het schoolondersteuningsprofiel

TOELICHTING (indien wenselijk/relevant)

In de basisondersteuning biedt onze school ook nog:

- Er wordt op College St. Paul gewerkt volgens de PDCA-cyclus.
-

c. Extra ondersteuning

Als scholen voor VMBO BKT binnen het Samenwerkingsverband Zuid-Holland West bieden wij in principe (in gezamenlijkheid) extra ondersteuning aan elke leerling met een extra ondersteuningsvraag, die qua leren op het niveau van VMBO basis, kader en theoretische leerweg kan functioneren, op de volgende terreinen: Cognitieve ontwikkeling, Leren, Gedrag, Sociaal emotionele ontwikkeling en Lichamelijke situatie. De manier waarop dit plaatsvindt kan per school verschillen. Er zijn scholen die zich op groepen leerlingen met een specifieke (extra) ondersteuningsvraag richten. Voor deze leerlingen zijn dan groepsarrangementen beschikbaar, die betaald worden met middelen vanuit het samenwerkingsverband. De omvang van de individuele arrangementen voor leerlingen met een extra ondersteuningsvraag is op alle scholen begrensd. De maatstaf bij plaatsing is het behoud van de balans in de klas(sen) waarvoor de leerling in aanmerking komt. Een leerling kan geweigerd worden als de noodzakelijk geachte ondersteuning in een klas niet geboden kan worden. Alle scholen voor VMBO basis, kader en theoretische leerweg te samen zorgen ervoor dat er voor elke leerling met een extra ondersteuningsbehoefte, die qua leren is aangewezen op dit onderwijstype, een passende onderwijsplek is.

Hieronder staat beschreven op welke gebieden en deelterreinen wij extra ondersteuning kunnen bieden, of het een matige of ernstige ondersteuningsbehoefte betreft en hoe we dit vormgeven.

- ✓ De kwaliteit van de extra ondersteuning hangt samen met het aantal leerlingen per klas dat extra ondersteuning nodig heeft, daarom kijken wij per klas aan hoeveel leerlingen wij extra ondersteuning kunnen aanbieden.
- ✓ Onze school profileert zich op de extra ondersteuning voor leerlingen met LWOO en/of een indicatie cluster 2.3 of 4

Gebied	Deelterreinen	Vormgeving	Matig	Ernstig
--------	---------------	------------	-------	---------

Cognitieve ontwikkeling:	Ernstige taalproblemen incl. dyslexie	<ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen komen veelal met achterstanden binnen op College St. Paul. • Leerlingen met dyslexie krijgen een PAZZ-UP kaart waarop staat op welke ondersteuning zij recht hebben. Dit betekent dat zij bij toetsen extra tijd krijgen, dat teksten kunnen worden voorgelezen, of dat er RT wordt ingezet. • Leerlingen krijgen extra ondersteuning d.m.v. RT. • Alle leerkrachten zijn betrokken bij taalbeleid en voeren dit uit in hun lessen. • Talige opdrachten worden op verschillende manieren aangeboden aan de leerlingen • • Bij kinderen die ernstige dyslexie hebben, werken wij met het programma Kurzweil • Aangepaste weektaken 		X
	Ernstige rekenproblemen incl. dyscalculie	<ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen krijgen extra ondersteuning d.m.v. RT. • Tevens krijgen leerlingen in het eerste jaar extra ondersteuning d.m.v groepslessen rekenen. 		

	<p>matig tot ernstig disharmonisch intelligentieprofiel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning vanuit mentor die collega's informeert / adviseert. • opstellen handelingsplan en • ondersteuning vanuit psycholoog of maatschappelijk werk. 		
	<p>Leerlingen met licht verstandelijke beperking</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning door docenten door werk te structureren en voor te bespreken. • Zij zorgen voor een gestructureerde, duidelijke omgeving • Ondersteuning door maatschappelijk werk en psycholoog en de ambulante begeleider vanuit cluster 3 • aanpassen wektaken • huiswerkbegeleiding 		

Leren:	niet kunnen concentreren c.q. Taakgericht kunnen werken.	<ul style="list-style-type: none"> • Gestructureerde omgeving • Individuele hulp in kleine groepjes • Leerlingen kunnen een PAZZ-UP kaart krijgen waarop staat dat zij muziek mogen luisteren tijdens het werk(ter beoordeling van docent) , zodat zij zich meer op hun werk kunnen concentreren. • Leerlingen die zich heel slecht kunnen concentreren krijgen een aparte plek in de klas en kunnen ook d.m.v. een scherm afgeschermd worden van impulsen uit de groep. 		

	<p>leerlingen met leerachterstanden</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Al onze leerlingen hebben op een bepaald gebied leerachterstanden. Dit is bekend bij de aanname en wordt gemeten via het zgn drempelonderzoek. • Elk jaar wordt de TOA-toets afgenomen om te kijken waar de achterstanden zitten. • In groepslessen en met RT worden de achterstanden aangepakt. • Ook in de reguliere lessen is er aandacht voor de achterstanden. Doordat leerlingen met weinig / geen achterstand zelfstandig op het leerplein kunnen werken, is er voor de docent tijd om de leerachterstanden van de overige leerlingen aan te pakken. • Aanpassing weektaken • Individuele hulp in kleine groepen in de klas. 		
--	---	--	--	--

Gedrag:	Matig agressief gedrag t.o.v. Docenten / medeleerlingen.	<ul style="list-style-type: none"> • mits leerbaar binnen onze structuur en geen belemmering voor de ontwikkeling van andere leerlingen • mits ouders/hulpverlening achter de aanpak van school staat • individuele begeleiding door mentor en/of psycholoog. 		
	Matig storend gedrag in het onderwijsleerproces.	<ul style="list-style-type: none"> • mits leerbaar binnen onze structuur en geen belemmering voor de ontwikkeling van andere leerlingen 		
Sociaal-emotionele ontwikkeling:	Zeer ernstige motivatieproblemen	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning vanuit de mentor. • Inschakelen maatschappelijk werk of psycholoog om te kijken waar de motivatieproblemen vandaan komen • Aanpassen handelingsplan 		

<p>Leerlingen die slecht kunnen functioneren in een groep</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Deze leerlingen krijgen ondersteuning vanuit hun mentor. • Onderzoek door de psycholoog • Tevens kan de leerling zelf ondersteuning krijgen van de maatschappelijk werker • aanpassen handelingsplan 		
<p>Ernstig hyperactieve, ongeremde leerlingen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ongereemde leerlingen worden in eerste instantie begrensd door de docenten. Zij kunnen in samenwerking met de leerlingbegeleider een gedragskaart krijgen om voor leerling, ouders en docenten het gedrag in kaart te brengen en dit te veranderen. • Daarnaast kunnen leerlingen een time-out kaart krijgen waarmee zij aangeven even tot rust te moeten komen. • e.e.a. in samenwerking/afstemming met thuis/hulpverlening • overleg met externe hulpverlening 		

Lichamelijke situatie:	Slechthorend	<ul style="list-style-type: none"> • Wij krijgen steeds meer kinderen vanuit het REC2-onderwijs (spraak/taal problematiek). Deze leerlingen kunnen goed meekomen, omdat zij in de kleine klas zitten. Vaak zitten zij voorin om zoveel mogelijk informatie op te kunnen pikken. Zij worden altijd ambulantly ondersteund door de ambulantly begeleider van de REC2-school waar zij vandaan komen. • Nadruk op visuele ondersteuning 		
	Kleine motorische beperkingen.	<ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen kunnen op een laptop werken wanneer het om het handschrift gaat. • Binnen de praktische lessen als gym, koken en BV wordt rekening gehouden met motorische problemen, zodat alle leerlingen goed mee kunnen komen. 		

	Taal – spraakproblemen	Wij krijgen steeds meer kinderen vanuit het REC2-onderwijs (spraak/taal problematiek). Deze leerlingen kunnen goed meekomen, omdat zij in de kleine klas zitten. Vaak zitten zij voorin om zoveel mogelijk informatie op te kunnen pikken. Zij worden altijd ambulantly ondersteund door de ambulantly begeleider van de REC2-school waar zij vandaan komen.		

d. Grenzen aan de ondersteuning

Helaas zijn er grenzen aan de ondersteuning die onze school kan bieden. Leerlingen die zeer gespecialiseerde ondersteuning nodig hebben kunnen wij geen passende onderwijsplaats bieden. Deze leerlingen worden door ons doorverwezen naar een van de VSO-scholen in ons samenwerkingsverband, waar de expertise en de omstandigheden aanwezig zijn om aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling te voldoen.

Het is niet gemakkelijk om aan te geven welke problemen wel of niet in de extra ondersteuning van onze school hanteerbaar zijn. Wij zijn gewend om leerlingen een kans te geven. We moeten wel kunnen inschatten of het probleem van deze individuele leerling begeleidbaar is.

Voorbeeld:

Een ernstig gedemotiveerde leerling is niet zonder meer plaatsbaar. Als er oorzaken zijn aan te geven voor zijn demotivatie én ouders en leerling bereid zijn met ons een traject in te gaan zijn er wellicht wel mogelijkheden.

Daarom staat in onze toelatingscriteria ook vermeld dat een leerling aan zijn probleem moet willen werken. Daarnaast blijft voor iedere leerling gelden dat hij anderen op school niet in de ontwikkeling mag belemmeren.

Voorbeeld:

Een ontspoord kind kan een autist beangstigen. Een ADHD-er kan gemakkelijk in de verleiding komen om mee te gaan doen met ongewenst gedrag.

Het betekent dat wij leerlingen met de onderstaande problematiek **niet** kunnen begeleiden:

Gebied	Beperking
Cognitieve ontwikkeling:	met een ernstige verstandelijke beperking
	met (zeer)ernstige geheugenproblemen
Leren	
Gedrag	die geen grenzen kennen
	die geen autoriteit erkennen
	die de veiligheid aantasten
	die zeer ernstig storend gedrag in het onderwijsleerproces vertonen en daardoor anderen in hun ontwikkeling belemmeren
	die zeer ernstige spijbelproblematiek hebben en weigeren om naar school te gaan
Sociaal-emotionele ontwikkeling:	die geen contact kunnen leggen
	die ernstig autistisch zijn
	die zich ernstig agressief gedraagt t.o.v. docenten en/of

	medeleerlingen
	die seksueel overschrijdend gedrag vertonen
	met een ernstige verslavingsproblematiek
Lichamelijke situatie:	die doof zijn
	die blind zijn
	die niet in staat zijn tot eigen lichamelijke verzorging

3. Overige informatie